

Práce na hřbitově v Podlesí prověřil kontrolní orgán

Je dobře, že už dávno je za námi doba poválečné nenávisti ke všemu německému a že naopak přišel čas úcty k místní historii, k lidem, kteří i náš kraj doslova vyrvali pralesu a zbudovali zde svá sídla a přeměnili jejich okolí na kulturní zemědělskou krajinu.

Možná to byla právě naše občanská iniciativa v Dolní Lipce, kde místní, za finanční i materiální podpory města Králíky, doslova vzkřísili ze zapomnění zdejší obecní a léta nevyužívaný starý německý hřbitov, co přimělo Malomoravské zastavit chátření i svých pohřebišť.

Obec Malá Morava totiž letos zahájila první etapu obnovy starých hrobů na místním hřbitově v Podlesí. Cílem tohoto projektu je zachování kulturního dědictví a důstojného vzhledu hřbitova, který je nedílnou součástí historie a identity obce. Dočasné snesení náhrobků zajišťovala firma pana Juliuse Kováče z Hrabanova. Odvezeny byly k renovaci do provozovny v Potůčnicku.

Tyto práce neušly pozornosti některého ze sousedů a na jeho udání se na obecním úřadě ohlásila na 13. listopadu návštěva z odboru kontroly Krajského úřadu Olomouckého kraje.

Předmětem kontroly bylo mimo jiné dodržování zákona o pohřebnictví ze strany obce a prošetření podnětu na nelegální likvidaci německých hrobů na tomto veřejném pohřebišti.

Po proběhlé vizuální kontrole na místě kontrolní orgán konstatoval, že: „Starostou obce Malá Morava byly předloženy veškeré potřebné podklady pro provedení a vyhodnocení kontroly. Nebyla přijata žádná opatření, jelikož krajský

úřad nedospěl k závěru, že byly porušeny jakékoliv povinnosti vyplývající ze zákona o pohřebnictví anebo by bylo třeba podnět postoupit

jinému orgánu. Naopak obec Malá Morava se s řádnou péčí stará o historické německé hroby v areálu kostela sv. Máří Magdalény, když investuje nemalé finanční prostředky do obnovy těchto chátrajících hrobů na veřejném pohřebišti v Podlesí.“

Jak nám rovněž potvrdil pan starosta Antonín Marinov: „V rámci první etapy probíhá oprava nejvíce poškozených a historicky významných náhrobků. Opravy zahrnují zajištění statiky náhrobků, obnovení původních nápisů a renovaci dekorativních prvků. Všechny práce jsou prováděny s maximálním respektem k historickému významu těchto památek.“

Jak vidno, ne vždy se však dobré úmysly s pochopením a vděkem setkávají...

Arnošt Juránek

Foto OÚ Malá Morava

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval paní Romaně Šikové, Lucii Brůnové a panu Jakubu Slívovi za obětavou a nezištnou pomoc při úklidu domu po zářijových povodních. Jejich nasazení a ochota mi moc pomohla v těžkých chvílích. Velmi si toho vážím!

Karel Tlapák, Potůčnický

Malá revoluce v autobusových spojích

Od 15. prosince platí nové jízdní řády jak vlaků, tak autobusů. Přinese nejen nové autobusové linky, ale některé budou zrušeny, a to díky čtyřem párům rychlíků pojmenovaných Baltic express, které budou jezdit z Prahy do polské Gdyně na pobřeží Baltu a zpět. Všechny budou zastavovat ve stanici Lichkov, proto budou z Hanušovic do Lichkova jezdit tři páry vlaků v pracovní dny a pět párů o víkend.

Jaké změny nás čekají na autobusových linkách?
Linka 216 Šumperk - Sklené beze změn

Linka 227 Hanušovice - Malá Morava -Králíky
Směr Malá Morava Králíky

spoj 9 – změna časové polohy, pojedje každý pracovní den s obsluhou m. č. Žleb, uspišen na odjezdu z Hanušovic o 32 minut, prodloužení trasy do Králik, 10:15 Hanušovice, žel. st. – 11:40 Králíky, aut. st., přípoj ze Šumperka příjezd Hanušovice potraviny 10.16 hod.

spoj 11 – zrušen, resp. nahrazen spojem 9, na který jsme byli zvyklí, několik let odjížděl z Hanušovic na Malou Moravu s odjezdem 10.50 hod., je zrušen.

Vlakem nově denně i do Polska

Od 15. prosince 2024 budou na naší trati jezdit každý den 3 páry vlaků, o víkendů až 6 párů, a to také na přípoj do Lichkova na BALTIC EXPRESS.

Trat' Hanušovice - Dolní Lipka tedy zase ožívá, bude tu každý den jezdit vláček motoráček, ale už to nebude motorový vůz řady 810, ale mnohem modernější soupravy firmy Leo Express.

Věřím tomu, že za pár let si ten, kdo si tenhle článek znovu přečte, položí otázku - proč se tenkrát ty vlaky vlastně rušily, když jsou stále tolik plné?

Výpis z jízdního řádu Lichkov - Hanušovice

	A		A		A	B
Lichkov	7:17	9:17	11:17	13:17	15:17	17:17
Podlesí	7:45	9:45	11:45	13:45	15:45	17:45
Vlaské	7:52	9:52	11:52	13:52	15:52	17:52
Hanušovice	7:57	9:57	11:57	13:57	15:57	17:57

	A		A		A	B
Hanušovice	8:03	10:03	12:03	14:03	16:03	18:03
Vlaské	8:08	10:08	12:08	14:08	16:08	18:08
Podlesí	8:15	10:15	12:15	14:15	16:15	18:15
Lichkov	8:43	10:43	12:43	14:43	16:43	18:43

A – jede v sobotu a svátek od 18. IV. do 28. IX.

B – nejede 24., 31. XII.

Výpis jízdního řádu Baltic Express

Praha hl. n.	6:51	10:51	14:50	18:51
Ústí nad Orlicí	8:27	12:27	16:27	20:27
Letohrad	8:38	12:38	16:38	20:38
Lichkov9:02	13:02	17:02	21:02	
Międzyzlesie	9:11	13:11	17:11	21:11

Międzyzlesie	6 49	10 49	14 49	18 49
Lichkov7 00	11 00	15 00	19 00	
Letohrad	7 20	11 20	15 20	19 20
Ústí nad Orlicí	7 32	11 32	15 32	19 32
Praha hl. n.	9 06	13 06	17 12	21 10

Jezdí denně.

Směr Hanušovice

spoj 4 – prodloužen z Králik, úprava jízdních dob, 13:40 Králíky, aut. st. – 14:25 Hanušovice, Potraviny. Poznámka: ze zastávky Malá Morava pohostinství nelze stihnout autobus do Skleného.

Linka 228 Hanušovice- Malá Morava

Směr Malá Morava

spoj 8 – nový spoj, jede v pracovní dny, 18:30 Malá Morava, pošta – 18:48 Hanušovice, Potraviny.

Směr Hanušovice

spoj 4 – obsluhuje nově zastávku Hanušovice, žel. st. (7:31), úprava jízdních dob, 6:50 Malá Morava, Sklené, konečná – 7:33 Hanušovice, viadukt.

spoj 5 – nový spoj, jede v pracovní dny 18:06 Hanušovice, žel. st. – 18:26 Malá Morava, pošta.

Na linkách 216, 227 a 228 platí tarif IDSOK - Integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje.

Linka 951 Králíky-Hanušovice

Na lince jsou velké změny, už budou jezdit jen čtyři páry autobusů, a to jen v pracovní dny, nepojedou od 23. 12. 2024 do 3. 1. 2025.

Směr Hanušovice

Všechny spoje budou obsluhovat zastávky Zlatý Potok, bytovky, a Hanušovice, škola. Nebudou obsluhovat zastávku Hanušovice, kamenolom.

Spoj	1	3	5	7
Králíky, žel. st.		7.20	11.20	15.20
Králíky, aut. st.	5.18	7.23	11.23	15.23
M. Morava, Zl. Potok, bytovky	5.26	7.31	11.31	15.31
Malá Morava, pohostinství	5.29	7.34	11.34	15.34
Hanušovice, žel. st.	5.47	7.52	11.52	15.52

Směr Králíky

V opačném směru neobsluhuje zastávku Hanušovice, škola. Není ještě povolena.

Spoj	2	4	6	8
Hanušovice, žel. st.	6.01	8.06	12.06	16.06
Malá Morava, pohostinství	6.17	8.22	12.22	16.22
M. Morava, Zl. Potok, bytovky	6.20	8.25	12.25	16.25
Králíky, aut. st.	6.30	8.35	12.35	16.35
Králíky, žel. st.		8.38	12.38	16.38

Na lince platí tarif a smluvní přepravní podmínky vyhlášené dopravcem, které jsou shodné s tarifem a přepravními podmínkami IREDO. Informace jsou zveřejněny ve vozidlech na lince. Informace o garantovaných čekacích dobách a návaznostech na území Pardubického kraje jsou zveřejněny na www.pardubickykraj.cz. Všechny spoje jsou zajišťovány nízkopodlažními vozidly. Call centrum IDS IREDO: 491 580 333. Aktuální poloha spojů v mobilní aplikaci IDS IREDO a na iredo.online.

Závěrem lze říct, že 15. prosince u nás vzniká malá revoluce v autobusové dopravě. Na co jsme byli zvyklí několik let, to nahradí nový systém, který se snad časem upraví, aby mohli zdejší obyvatelé více využívat veřejnou dopravu spíše než vlastní auta. Tak například:

Spoj 951/4 Hanušovice – Králíky

Tento spoj jsi lidé „vymodlili“ po zrušení linky Jeseník – Praha. Museli čekat až do 10.00 hodin na autobus, když jeli například k lékaři na odběr krve, tak pohodě stihli Pražáka. Jen škoda, že nový spoj jede o dvacet minut později, mohl být více využit.

Spoj 227/9 Hanušovice Králíky

Je to nový spoj. Lidem z místních částí, kteří museli chodit až k hlavní silnici, tak jim jednou denně v pracovní dny pojedje linka do Králik. Z místních částí Vojtěškov, Podlesí a Vysoký Potok. Po dlouhé době pojedje autobus z Hanušovic do Králik i na Silvestra.

V opačném směru do Hanušovic někteří nechápou logiku, proč by autobus nemohl zajíždět do zastávky Malá Morava, pošta, když může zajíždět do zastávek, kde bydlí minimum obyvatel. Škoda, mohl být více využíván.

Spoj 228/5

Jde o nový spoj. Byly i dotazy, jestli by nezajížděl do Podlesí. Nebyly už na to ale výkony.

Připravil
Petr Mahel

Petr Mahel

Malá Morava pořídila přístroj na záchranu lidského života

Nové možnosti třídění odpadu

Obec Malá Morava pokračuje v podpoře udržitelnosti a ekologického přístupu k nakládání s odpady. Od nového roku rozšiřujeme možnosti třídění o dvě nové složky – textil a gastroodpad.

Třídění textilu

Staré oblečení, lůžkoviny či jiné textilní materiály můžete nyní odložit do plastových pytlů, které budou k dispozici v rámci obecního sběrného systému. Takto vytríděný textil pomůže při recyklaci a dalším využití, čímž společně přispějeme k ochraně životního prostředí.

Třídění gastroodpadu

Nově také zavádíme třídění gastroodpadu, což zahrnuje zbytky jídel, slupky z ovoce a zeleniny nebo jiný biologický odpad z kuchyně. Pro jeho sběr obdržíte speciální nádoby, které si můžete zdarma vyzvednout na obecním úřadě. Tyto nádoby zajistí snadné a hygienické nakládání s gastroodpadem, který bude dále využíván například ke kompostování nebo výrobě bioplynu.

Třídění odpadu je jedním z klíčových kroků k tomu, abychom společně snížili množství komunálního odpadu a přispěli ke zlepšení životního prostředí. Děkujeme všem obyvatelům, kteří se k této iniciativě připojí.

Pro více informací se obraťte na obecní úřad nebo sledujte webové stránky obce. Společně můžeme udělat velký krok pro naši přírodu!

Obec Malá Morava

Nádoba na gastroodpad.

Moderní defibrilátor, který zakoupila obec Malá Morava, je umístěn na stěně u vchodových dveří na obecním úřadě ve Vysokém Potoku a je dostupný i pro širokou veřejnost. Je určený k laické resuscitaci při zástavě srdce pomocí elektrických výbojů a umí i navádět zachránce hlasitými mluvenými pokyny.

Defibrilátor je v uzamčené skřínce. Pro její otevření je nutno zavolat na operační středisko zdravotnické záchranné služby na telefonní číslo 155, kde operátor sdělí volající osobě čtyřmístný přístupový kód pro odemčení skřínky. Po jeho zadání a po potvrzení klávesou se symbolem „fajfky“ je možné přístroj vyjmout. Po zapnutí přístroje zeleným tlačítkem je potom zachránce naváděn hlasovými a obrazovými pokyny k poskytnutí potřebných kroků, včetně podání výboje.

Pokud je defibrilátor použit okamžitě, je pravděpodobnost přežití pacienta s komorovou fibrilací vysoká. S každou minutou, která uplyne od srdeční zástavy, klesá pravděpodobnost pře-

žití o 7-10 %. Pravděpodobnost přežití pacienta ovšem klesá k nule, pokud není do 10 minut po srdeční zástavě poskytnuta pomoc.

Obec Malá Morava

Prokoukl se ptá...

- Máte brigádu, která spočívá v přeposílání peněz?
- Na vašem bankovním účtu probíhají neočekávané vklady a převody peněz, o kterých nemáte informace?
- Investujete a v rámci toho provádíte platby, jejichž účel vám nikdo logicky nevysvětlí?
- Založili jste si více bankovních účtů a spravuje je za vás někdo jiný?

ODPOVĚĎELI JSTE NA NĚKTEROU Z OTÁZEK "ANO"?

Získáváte
ŘÁD BÍLÉHO KONĚ
a pomáháte legalizovat výnosy z
trestné činnosti!

Poděkování panu Ludvíku Vránovi

Po několik let se jedním z našich pravidelných dopisovatelů stal pan Ludvík Vrána ze Šumperka. Tématem jeho článků byla vedle pohádek a různých zajímavých příběhů především historie naší obce.

Z důvodu svého onemocnění však musel nedávno spolupráci s námi předčasně ukončit. Chtěl bych mu proto touto cestou jménem naší redakce za vše upřímně poděkovat a popřát mu, aby se mu nemoc již brzy podařilo překonat.

Petr Mahel
šéfredaktor

Zrušení úřadu práce v Hanušovicích?

Plánované zrušení úřadu práce v Hanušovicích na Šumpersku není podle vedení města problémem. Pracovních míst je v regionu dost a úřad už stejně svou původní funkci neplní. Naopak Zlaté Hory na Jesenicku ze zavření pobočky radost nemají.

Úřad práce hodlá v České republice zrušit 83 svých poboček, tedy více než pětinu. V Olomouckém kraji se to dotkne Litovle na Olomoucku, Hanušovic na Šumpersku, Lipníku nad Bečvou na Přerovsku a Zlatých Hor na Jesenicku. Chystanou optimalizaci sítě oznámil ministr práce Marian Jurečka (KDU-ČSL) loni v létě, rušení pracovišť je podle něho možné díky digitalizaci a už se kvůli tomu zastavil nábor nových pracovníků.

Vedení Hanušovic v tom žádný problém nevidí. Podle starosty Marka Kostky (Generace Y) úřady práce už dávno neplní svou původní funkci, tedy hledat práci lidem, kteří opravdu pracovat chtějí. Místo toho se z nich staly přepážky pro vyplácení dávek.

„Většina lidí, kteří chodí do práce, za ní někam dojíždí, často třeba i hodinu daleko. Nevím, proč by si lidé, kteří jsou evidovaní na úřadech práce a jsou dlouhodobě nezaměstnatelní, nemohli jednou za měsíc dojet do sousedního okresního města pro peníze,“ nastínil svůj pohled starosta. Řada firem z Hanušovic a okolí navíc podle něho shání kvalifikované zaměstnance, o práci se tak stačí pouze přihlásit.

Zdroj: Hanácká drbna, 26. 11. 2024

**Úřad práce Šumperk,
Nepojistné sociální dávky,
M. R. Štěfánika 1059/20, 787 01 Šumperk,
telefon +420 950 164 090.
Zaměstnanost, telefon +420 950 164**

Vánoční termín svozu odpadů

Informujeme občany, že nejbližší termín svozu odpadů bude v pátek 27. prosince. Bude odvážen komunální i tříděný odpad.

Obec Malá Morava

nová

zelená

úsporám

light

Potřebujete zateplit fasádu?

Jste důchodci nebo pobíráte příspěvek na bydlení či přídavky na děti?

**I pro Vás ZDARMA vyřídíme dotaci
až 250 tis. Kč**

Náš spokojený klient z Malé Moravy...

PŘED

PO

Oficiální poradenské místo SFŽP:

MAS Horní Pomoraví o.p.s.
kancelář Šumperk a Hanušovice

Více informací a osobní konzultace (PO-PÁ 8:00 - 14:00 hod)
volejte na tel: 724 217 932, 725 140 504.

www.hornipomoravi.eu

PENÍZE dostanete PŘEDEM – teplo a energii ŠETŘÍTE TRVALE

www.novazelenausporam.cz

UZÁVĚRKA

příští Devítky

bude 10. 2. 2025

Vážené čtenářky a čtenáři,

uzavíráme 15 rok vydávání naší Devítky. Děkujeme za Vaši podporu a zájem, bez něž bychom se neobešli.

Přejeme nejen nám, redaktorům, ale především Vám krásné Vánoce a do nového roku pevné zdraví a hodně sil.

Vaše redakce

ČÍM VÍC, TÍM LÍP A NEBO NE?

„To mám zbytečně tvořit odpad, nebo vybírat kontejnery, abych měl slevu?“ - Tato otázka často vyvstává při diskuzi o motivačním systému MESOH. Odpověď je poměrně jednoduchá - **NE!** Systém MESOH je v první řadě založený na předcházení vzniku odpadů - tedy cílem je nejvíce odměnit občany, kteří se snaží odpadů produkovat co nejméně.

A jak to tedy funguje?

Ve skutečnosti lze říci, že v rámci MESOH lze za správné nakládání s odpady získat 4 druhy EKO bodů, které v součtu činí 96 EKO bodů na osobu za rok. Z těchto 96 bodů lze pouze 24 získat za samotné odevzdávání pytlů s tříděným odpadem a 72 bodů lze získat za to, že máte odpadů málo. Stručný popis, jak získáte jednotlivé druhy bodů je níže.

BODY BT EKO body za třídění (BT) lze získat za odevzdávání pytlů s tříděným odpadem. Za každý odevzdaný pytel získá domácnost daný počet EKO bodů, avšak do maximální výše 24 bodů BT za rok na osobu.

BODY BS EKO body za snižování produkce odpadů (BS) se opět udělují za to, že má domácnost odpadů méně. Je tedy důležité mít méně nejen popelnic na směsný odpad, ale také pytlů. Bodů BS je možno získat 30 na osobu za rok.

BODY BV EKO body za efektivní využívání nádob (BV) jsou jedním z druhů bodů, které se udělují za malé množství odpadů. Stačí popelnici na směsný odpad vyvážit pouze plnou a méně často. Bodů BV je možno získat 24 na osobu za rok.

BODY BK Pro získání EKO bodů za kompostování (BK) stačí v domácnosti kompostovat rostlinné zbytky z kuchyně a ze zahrady, díky čemuž můžete odevzdávat popelnici na směsný odpad méně často, protože nezapáchá. Bodů BV je možno získat 18 na osobu za rok.*

„Cílem systému MESOH není odevzdat co nejvíce tříděných odpadů a více odevzdaných odpadů se nerovná vyšší slevě!“

Princip systému si můžeme ukázat na dvou jednoduchých příkladech z praxe.

Příklad 1 - více tříděných odpadů

Domácnost č. 1 (5 osob) odevzdá za rok 12 černých popelnic se směsným odpadem a 52 pytlů s tříděným odpadem. Domácnost získá:

- 24 bodů za třídění (BT)
- 21 bodů za efektivní využívání nádob (BV)
- 0 bodů za snižování produkce odpadů (BS)
- 16 bodů za kompostování (BK)

Celkem tedy 61 EKO bodů/osoba.

Příklad 2 - méně tříděných odpadů

Domácnost č. 2 (5 osob) odevzdá za rok 12 černých popelnic se směsným odpadem a 12 pytlů s tříděným odpadem. Domácnost získá:

- 8,2 bodů za třídění (BT)
- 21 bodů za efektivní využívání nádob (BV)
- 27 bodů za snižování produkce odpadů (BS)
- 16 bodů za kompostování (BK)

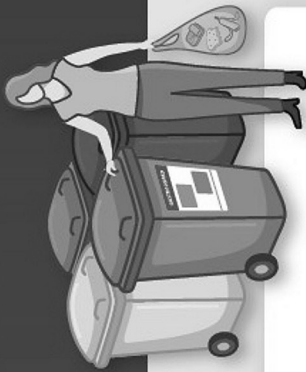
Celkem tedy 72,2 EKO bodů/osoba.

Z příkladů je tedy zřejmé, že větší počet odevzdaných pytlů s tříděným odpadem neznamená vyšší úlevu z poplatku.

*Pro získání bodů BK je potřeba mít vyplněný Odpadový dotazník.

SBĚR KUCHYŇSKÉHO ODPADU

i Představení projektu

Vážení spoluobčané,

začátkem prosince 2024 v naší obci odstartoval pilotní projekt sběru biologicky rozložitelného kuchyňského odpadu (gastroodpadu).

Cílem projektu recyklace kuchyňského odpadu je snížení množství směsného komunálního odpadu ukládaného na skládku, a tím i omezení růstu poplatků za jeho likvidaci.

Místo skládkování se kuchyňský odpad využívá jako obnovitelný zdroj. V blízké, speciálně upravené odpadářské bioplynové stanici EFG Rapotín BPS, je ekologicky zpracován na elektrickou energii, teplo a plyn (biometan).

Úspěšné zavedení projektu je v zájmu nás všech, a proto bychom Vás rádi požádali o součinnost.

? Jak třídit gastroodpad

Každý, kdo bude chtít třídit gastroodpad, dostane na obecním úřadě v Malé Moravě speciální 20litrovou hnědou nádobu s víkem a malé pytle. Pytel označíte samolepícím kódem, vložíte do nádoby a pak již jenom vkládáte gastroodpad. Jakmile bude nádoba plná, umístíte ji před dům, odkud bude odpad odvezen. Svoz bude probíhat 1x za týden v termínu svozu ostatních odpadů.

Méně skládek. Více energie

www.tridimgastro.cz

Rapotín
BPS

Gastroodpad lze také ukládat do tmavě hnědých nádob s označením „gastroodpad“, které jsou umístěny u obecního úřadu.

Prošlé potraviny lze do nádob ukládat v původních plastových, papírových nebo plechových obalech, ve kterých byly zakoupeny v obchodech.

Jenom, prosím, nevazujte skleněné obaly.

+ Do nádoby patří

- ▶ Tepelně upravené i neupravené potraviny rostlinného a živočišného původu
- ▶ Pečivo, cukrovinky, sedliny kávy a čaje
- ▶ Prošlé potraviny i s původním obalem (papír, plast, kov)
- ▶ Syrové i tepelně zpracované maso, rybí a drůbeží kosti
- ▶ Mléčné výrobky vč. tekutých
- ▶ Zbytky ovoce a zeleniny, spadané ovoce
- ▶ Zbytky nedojedených jídel

- Do nádoby nepatří

- ▶ Potraviny ve skleněných obalech
- ▶ Samostatné plastové obaly, sklo, kovy
- ▶ Gumové či mikrotenové rukavice
- ▶ Mycí houbičky, drátěnky
- ▶ Jednorázové nádoby (tácky, kelímky, příbory)
- ▶ Kameny, zemina, dřevo, tráva, popel, nedopačky
- ▶ Vepřové a hovězí kosti, uhynulá zvířata
- ▶ Psí exkrementy
- ▶ Jedlé oleje a tuky, nebezpečné odpady apod.

V případě zájmu o další informace kontaktujte Obecní úřad

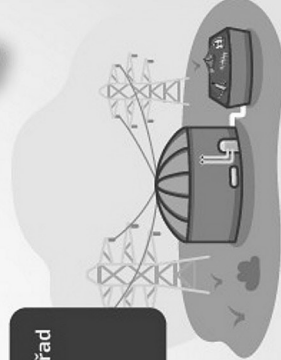
Malá Morava, starostu Antonína Marinova:

✉ obec@obecmalamorava.cz

☎ tel.: +420 724 186 911

Děkujeme, že s námi třídíte!

Napomáháte tak zlepšování stavu životního prostředí nejen naší obce, ale i celé České republiky.

Rapotín
BPS

Dýně za okno

Dne 26. října 2024 se uskutečnila akce „Dýně za okno“ v prostorech knihovny na Malé Moravě.

Děti si vydlabávaly a vyřezávaly dýně podle své fantazie nebo zapůjčených šablon (někteří s dopomocí rodičů), které mohly využít jako

podzimní dekoraci. Odpolední akci s občerstvením jsme si všichni moc užili, děkujeme za hojnou účast a budeme se těšit na další akci.

Kristýna P., Karolína M., Kristýna V.

Rozsvěcování vánočního stroměčku ve Vysokém Potoku přineslo kouzelnou atmosféru

V podvečer 6. prosince se před obecním úřadem ve Vysokém Potoku rozezněly vánoční písně a zavládla sváteční nálada. Tradiční rozsvěcování vánočního stroměčku přilákalo desítky obyvatel, kteří si přišli užít zábavný program.

Kulturní odpoledne zahájily děti z mateřské školy ve Vysokém Potoku. Jejich roztomilé vystoupení s vánočními básničkami a písněmi vykouzlilo úsměvy na tvářích všech přítomných. Krátce nato dorazili Mikuláš s andělem, kteří přinesli dětem drobné dárky a laskavými slovy ocenili jejich odvalu při vystoupení. Vyvrcho-

lením programu byla ohňová show. Hra světla a ohnivých efektů dodala slavnosti magickou tečku. Rozsvícení vánočního stroměčku se tak stalo krásným začátkem adventního času v naší obci.

Děkujeme všem, kteří se podíleli na organizaci, i těm, kteří přišli sdílet tuto radostnou chvíli.

Přejeeme vám poklidné prožití vánočních svátků!
Antonín Marinov, starosta

„Stromečku vstávej, ovoce dávej, umej se, ustroj se, je Štědrý den“

Vážení rodiče, naši malí kamarádi, přátelé obce Malá Morava,

při započetí čtení tohoto článku spatříte obrázek a text spojený s vánoční tematikou, který nás všechny zase brzy uvítá i v našich domácnostech. Zajisté se nejvíce těší především děti.

Dovolte nám, abychom úvodem poděkovali za klidnou a milou spolupráci. Přejeme všem hlavně zdraví, protože to si za peníze nikdo nekoupí. Nový Rok oslavte co nejlidněji v kruhu rodinném. Všem dětem přejeme, aby se jim aspoň z části splnilo jejich vánoční přání.

Pomalou a jistě se blíží vánoční čas a říkáme si, jak ten čas letí. Ano, letí velice rychle. Vidíme to hlavně na dětech, například i v obecní školce. V září děti nastoupily po prázdninách – zaměřili jsme se na utváření pravidel pro společné soužití ve skupině dětí a dospělých. Společně jsme si vyzdobili prostory školky do podzimního času a začali jsme pracovat. Bod adaptace zvládly děti a jejich rodiče společně. To si nebudeme nic nalhávat, tady je třeba hlavně vyzdvihnout zapojení

rodiče jako takového. Dali jsme rodičům a dětem dost času na adaptaci. Pokud něco potřebovali, ihned jsme to řešili. Ve školce nebyla zavedena pravidla, která by nikdo nechtěl přijmout. Rodiče mohli během adaptačního období využít společné chvíle se svými dětmi. Někteří toho využili. Ze své dlouholeté zkušenosti při práci s dětmi se přikláním k tomu, aby rodiče nechali děti jít po svém a dokázali se od nich odpoutat. Děti se potřebují rozvíjet sami, hledat nové poznatky, uvědomovat si, co je správné a co ne. Nikdo není dokonalý a všichni jsme se to museli naučit sami.

Zaměstnanci mateřské školy se zaměřili na rozvoj digitalizace – nový informační systém pro rodiče. Učíme se s ním pracovat a postupně budou doplněny potřebné informace. Dokumentaci – matriku školy budeme směřovat rovněž do formy digitalizace a vše projednáváme s osobou pověřenou pro její kontrolu.

Se zákonnými zástupci dětí byla uskutečněna společná schůze. Rodiče jsme nechali, aby se vyjádřili k potřebným bodům i oni. Vyšlo najevo, že žádný závažný problém ve spolupráci není. Požádali jsme rodiče, aby do konce tohoto roku vymysleli, co by tak chtěli pro své děti do školky zajistit, pořídit, vylepšit. Čekáme na jejich vize. Tady musím poděkovat těm, kteří přišli. Nedostavil se pouze jeden rodič. My se snažíme pracovat ze všech sil, co nejlépe. Je třeba si uvědomit, že má jít o společnou spolupráci a některé malichernosti bychom měli brát s nadhledem.

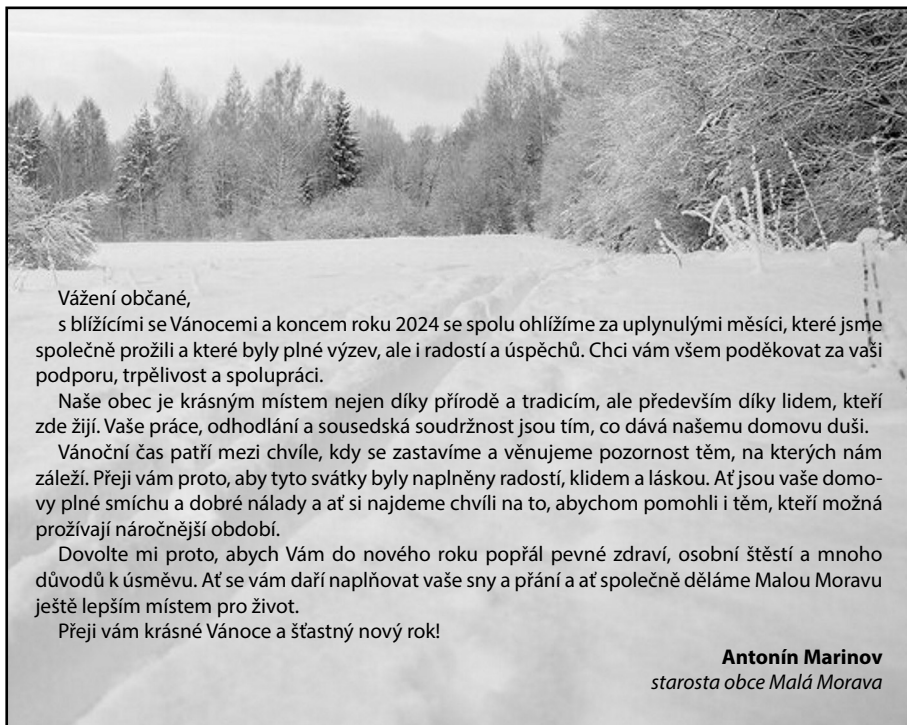
V oblasti výchovně vzdělávacího procesu se zaměřujeme na rozvoj pragmatismu, samostatnosti, základních školních dovedností (umět se samostatně vyjádřit krátkými větami, klást otázky a postavit odpovědi, rozvoj matematických představ apod.). Tady vidíme, jak k čemu rodiče přistupují. Formuje se přesně to, jak rodiče své děti vedou. Děti chodí do školky velmi rády.

Myslím si, že i rodiče. Když rodič přijde a mile se usmívá, je to vždy dobré znamení. Pravidelně s nimi hovoříme o potřebách.

Snažíme se pro děti zajistit různé akce: např. vzdělávací program s přírodovědným odborníkem, spolupráce s okolními školami, besídka, divadla a jiné. Jednou z velice krásných chvil byla i milá návštěva pana Petra Mahela a Pana Jana Smítala, kteří přišli dětem poděkovat za provedenou tvorbu znázornění Moravského zemského stromu. DEJSKART, sociální firma, dětem poslala malý dárek – dětský čaj. Všechny děti, které tvořily práce, byly odměněny. Další, moc pěknou akcí byl „Příjezd svatého Martina na bílém koni“. Tento den bylo ve školce 67 dětí a 11 dospělých osob. Děkujeme týmu ranče Pudřenka. Jako vždy jsme přizvali i pana starostu, který přišel, mohl zažít chvíli s dětmi a odpoutat se od šlepné administrativy. Napekla jsem svatomartinské rohlíčky, perníčky a přichystali jsme dětem balíčky jako poděkování za návštěvu u nás. Vzhledem k tomu, že se snažíme i s dětmi hodně vyjízdet mimo lokalitu Malé Moravy, rozhodli jsme se pro velice pěkný a naučný vzdělávací program. Vzali jsme děti a odjeli jsme do pražského Národního muzea vlakem, přímo do Prahy a zpět. Jelo sice méně dětí, většinou z důvodu nemoci. To nevadilo, nevzdali jsme chuť a vyjeli jsme. Výlet byl super. Děti jely pohodlným vlakem, zajistili jsme jim aktivitu do vlaku, šli jsme na Karlův most, zašli jsme do restaurace McDonald's.

To, co nám odhalilo Národní Muzeum, bylo něco neuvěřitelného. Období celé evoluce nebo pravěku a jiné formy, bylo úžasné. Doporučuji rodičům a dětem. Ještě nás čeká do konce tohoto roku: vystoupení u rozsvěcování obecního stromu, společná besídka a vánoční výlet dětí a pedagogů do Olomouce vlakem z Hanušovic, dále se naše školka již několikrát rokem účastní na krásné společné vánoční výstavě v jídelně Králíky, a to dne: 13. 12. od 17.00 hodin, 14. 12. a 15. 12. 2024 od 10.00 hodin. My jsme se opět snažili a začali jsme tvořit již od září. Jsme zvěda-

Vážení občané,

s blížícími se Vánoce a koncem roku 2024 se spolu ohlížíme za uplynulými měsíci, které jsme společně prožili a které byly plné výzev, ale i radostí a úspěchů. Chci vám všem poděkovat za vaši podporu, trpělivost a spolupráci.

Naše obec je krásným místem nejen díky přírodě a tradicím, ale především díky lidem, kteří zde žijí. Vaše práce, odhodlání a sousedská soudržnost jsou tím, co dává našemu domovu duši.

Vánoční čas patří mezi chvíle, kdy se zastavíme a věnujeme pozornost těm, na kterých nám záleží. Přeji vám proto, aby tyto svátky byly naplněny radostí, klidem a láskou. Ať jsou vaše domovy plné smíchu a dobré nálady a ať si najdeme chvíli na to, abychom pomohli i těm, kteří možná prožívají náročnější období.

Dovolte mi proto, abych Vám do nového roku popřál pevné zdraví, osobní štěstí a mnoho důvodů k úsměvu. Ať se vám daří naplňovat vaše sny a přání a ať společně děláme Malou Moravu ještě lepším místem pro život.

Přeji vám krásné Vánoce a šťastný nový rok!

Antonín Marinov
starosta obce Malá Morava

ví, jak vše zvládneme.

Ještě jednou děkuji všem zastupitelům, kolegyním, zaměstnancům, spolupracovníkům

a firmám. Moc si vážíme Vás i Vaší spolupráce.

Pracovní kolektiv MŠ Malá Morava

Kam jsme se ještě stihli podívat

Vážení rodiče, kamarádi, přátelé školky Malá Morava.

Jistě víte, že s dětmi dost vyjíždíme do terénu. Chceme se s Vámi podělit o pár fotografických momentek. Ještě teď před Vánoci 10. prosince jsme stihli jeden výlet.

Jeli jsme vláčkem z Hanušovic do Olomouce, podívat se na vyzdobené vánoční náměstí, trhy, Olomoucký orloj, děti se povozily na kolotoči. S dětmi jsme zašli na něco dobrého a nakonec jsme výlet završili návštěvou kina v Šantovce.

Shlédlí jsme pohádku „Vajana 2“. Děti byly moc hodné, veselé a těšily se na film.

Po celou dobu výletu jsme s paní učitelkou mohli sledovat, jak děti dělají pokryky, když k tomu mají možnost se projevit. Děkujeme rodičům, že s námi děti pustili, že nám důvěřovali.

Již teď můžeme s paní učitelkou všem našim malým kamarádům vzkázat, že nás v druhé polovině roku čeká spousta krásných chviliek, výletů a zážitků.

Takže výletům zdar a krásný Nový Rok.

Naši jubilanti

V říjnu oslavil 70 let pan **Josef TEMŇÁK**,
v listopadu oslavil 80 let pan **Helmut HOMOLA**
a v prosinci slaví 90 let pan **Zoltán ŠÁRO**.
Všem našim jubilantům
Srdečně blahopřejeme.

OLŠOVÁČEK[©]

PŘÍLOHA PRO DĚTI

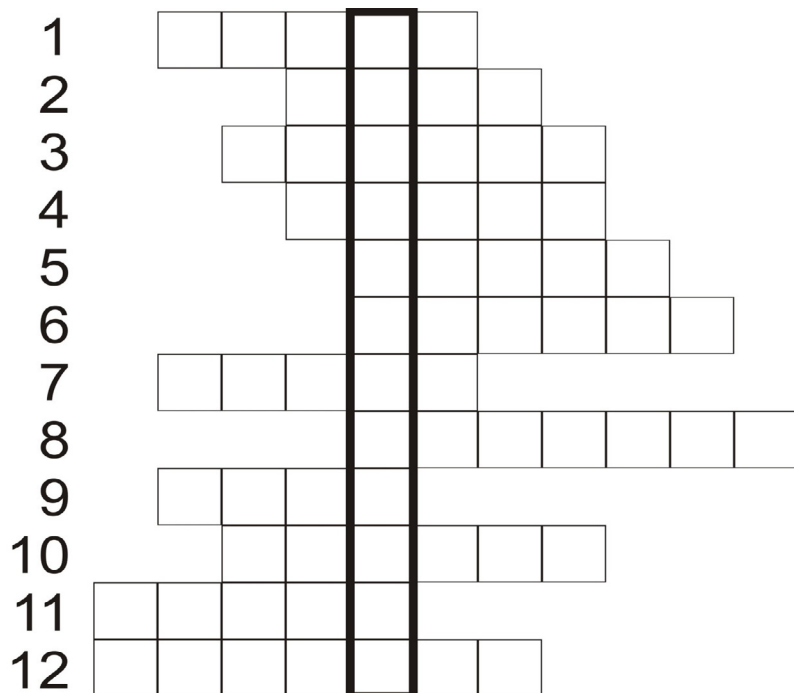
Milé děti,
přichází vánoční svátky a s nimi křesťanský odkaz lásky k bližnímu a pomoci potřebným. Pro Vás jsou to jistě hlavně dárečky, na které se těšíte, vánoční cukroví od maminky, zimní radovánky na sněhu. Někdy ale není vše zalité světlem, život přináší plno problémů, malých i velkých starostí a bolestí, ať už ve vztazích, nebo v nás samotných.

Nejsme dokonalí, jsme jen lidé. No přesto v srdci nosíme lásku, a i když děláme chyby, milujeme. Jak to vyjádřit těm, na kterých nám záleží?

Olšováček má pro Vás malé světýlko, kterým můžete rozsvítit radost ve tváři toho, koho máte rádi anebo koho chcete potěšit. Zapomeňte na hmotné věci a zkuste pro toho člověka něco udělat. Malý dobrý skutek. Mířený tam, kde víte, že to nejvíc potřebuje. Může to být třeba hezké slovo mamince nebo tátovi, bráškově nebo sestřičce, pomoc babičce s nákupem, a plno dalších věcí, které určitě sami nejlíp vymyslíte, protože své blízké znáte nejlíp.

Olšováček Vám zaručuje, že úsměv, který tím vykouzlíte na jejich rtech, bude ten nejupřímnější na světě.

Přejeme Vám krásné Vánoce.

Velká vánoční doplňovačka

1. Opak ošklivosti.
2. Prostor, ve kterém lidstvo žije.
3. Světýlka na noční obloze.
4. Když skončí mládí a dospělost, začíná
5. Nejvyšší lidský cit.
6. Vánoční baňka.
7. Jaký kov lijeme o Vánocích do studené vody pro předpověď osudu?
8. Ozdobený vánoční , pod který nadělujeme.
9. Vánoční ryba.
10. umírá poslední.
11. Co má začátek, má i
12. „Listí“ na vánočním stromčku.

Olšováček připravila
Radka Morbacherová

Vánoční stromeček

A zase přišla zima. Severní větry přinesly těžké sněhové mraky, mrazíci ozdobili námrazou všechny holé větvičky stromů a keřů. Celou krajinu přikryla sněhová peřina.

Skřítci Babušníci a Babušinky přikládali do kamen březová polínka, aby si mohli uvařit bylinkový čaj. Blížil se konec roku a s ním také Vánoce. Babušníci přinesli z lesa stromeček a Babušinky jej zdobily voňavými perníčky. Měli plné ruce práce. Babušníci štípali dříví na polínka, Babušinky uklízely světničku a připravovaly dobroty na vánoční stůl.

Všichni mysleli na lesní zvířata, zda mají plný krmlec a ostatní zvířátka dost připravené potraviny. Jen malý Babušník Duběnka se mračil. Vymyslel si, že půjde do lesa a přinese si stromeček jen pro sebe. Nechtěl se o vánoční stromeček dělit s ostatními.

Obul si teplé botičky s okovanou špičkou a malou ostruhou, nasadil si čepičku a oblékl malý kožíšek. Vzal si pilku na dřevo, potichu vyklouzl ze dveří a vydal se sám do lesa.

Stmívalo se, světla ubývalo, skřítěk spěchal cestičkou a vyhlížel svůj stromeček. Byla už tma, z oblohy se potichu snášely sněhové vločky, cestičku zasypal sněh. Duběnka se rozhlížel kolem, ale už nic neviděl. Brodil se sněhovou závějí, nohy se mu bořily do hlubokého sněhu. Byl velice unavený a po tvářích se mu kutálely slzy. Hořce litoval, že nikomu neřekl, že půjde sám do lesa pro svůj stromeček.

Najednou se zastavil, opřel se o malý domeček. Poznal, že je to krmlec pro lesní zvěř. Vlezl si do sena, dýchal si na ruce, aby si je zahřál.

V chaloupce Babušníci a Babušinky dokončili svou práci a zjistili, že Duběnka není doma. Uviděli, že chybí i pilka na dřevo. Všichni se vydali

malého Duběnku hledat. Chodily lesem, brodily se vysokým sněhem a svítili si malými lucerničkami. Hledali a volali Duběnku, až přišli ke krmelci.

A tu viděli, že Duběnka tu nebyl sám. Kolem krmelce stála lesní zvířata a hlídala Duběnku, aby se nebál.

Skřítkové se vrátili domů. Duběnka musel vysvětlit, proč odešel do lesa sám. Byl rád, že ho

skřítkové našli. Se skloněnou hlavou se všem omlouval. Vždyť si mohl ublížit sám a také ohrozil své kamarády. Teď už nechtěl stromeček jen pro sebe. Byl rád, že mohl sedět s ostatními ve vytopeném domečku a těšit se ze společného stromečku.

Druhý den nanosili zvířátkům do krmelce za odměnu žaludy a kaštiny. Všechno dobře dopadlo. Teď už mohou přijít Vánoce.

Milena Brňáková

Mikulášské družiny zavítaly i na Podlesí (nahore), užily se je děti také ve Vysoké (obrázek dole).

Atice

PŘÍLOHA PRO ŽENY

Jak na rybí kosti

Většina lidí si nedokáže představit štedrovečerní tabuli bez kapra s bramborovým salátem. Mnoho lidí ale pravidelně konzumuje ryby během celého roku. Každý milovník ryb by se měl naučit, jak se efektivně zbavit kostí. Obzvláště kapr má mnoho kostí, které vás mohou odrazovat od jeho konzumace. Poradíme vám, jak se této nepříjemnosti zbavit.

Citronová šťáva je trikem profesionálních kuchařů

Nezáleží na tom, jestli máte rádi kapra, či jiné ryby smažené nebo pečené. Kapr je bohužel jednou z ryb, které obsahují velké množství kostí. To může mnoho lidí odradit od jeho konzumace. Hlavně rodiče menších dětí. Existuje ovšem osvědčený způsob, jak se zbavit kostí. Díky tomu si užijete jedinečnou chuť této sladkovodní ryby bez problémů.

Tajným trikem, kterým se můžete zbavit kostí z kapra, je použití citronové šťávy. Pamatujte na to, že citronovou šťávu musíte použít několik desítek hodin před podáváním. Jedině tak doká-

že tato přírodní kyselina změkčit kosti. A díky tomu se nebudete muset obávat, že nějakou při konzumaci přehlédnete a skončíte na pohotovosti s kostí zapíchnutou v krku.

Základem je správná příprava rybího masa před smažením nebo pečením. V první řadě potřebujete ostrý nůž. Na pracovní plochu položte hadřík a na něj prkénko, na kterém budete rybu porcovat. Díky tomu se prkénko nebude při krájení hýbat. Na prkénko můžete také položit hadřík, aby ryba při přípravě neklouzala.

Záda ryby musí směřovat k vám. Odstraňte ploutve a proveďte řez v místě žaberního oblouku až k páteři. Potom nožem pomalu jedte směrem k ocasu. Tím oddělíte rybí maso od páteře. Poté kapra otočte opačným směrem. Opakujte stejný řez také na druhé straně, abyste získali dva velké filety. Odstraňte největší a nejtlustší kosti z filetů a maso očistěte od zbytků krve. Poté můžete maso potřít citronovou šťávou a vložit na noc do lednice.

Zdroj: receptovnik.cz

Barevný salát

Barevný vánoční salát láká na svěží křupavou zeleninu, hravé hvězdičky a lahodnou zálivku. Takový salát na Štědrý den jistě zaujme všechny členy domácnosti i hosty.

Postup

1) Uvařte 2 brambory, 2 mrkve a 2 červené řepy, pokud jste nekoupili předvařené. Kousek dýně upečte v troubě doměčka. Na pánvi nasucho opražte dýňová semínka a mandlové lupínky.

2) Na velký plochý talíř rozprostřete salát. Očištěné zeli nakrouhejte najemno. Nahrubo, nastrouhejte 2 oloupané mrkve a jedno tvrdé jablko, smíchejte se zelím a několika kapkami citronové šťávy.

3) Prošlehejte společně po 2 lžících medu a hořčice, smíchejte s 5–6 lžícemi řepkového oleje, jablčným octem, solí a pepřem podle chuti. Zálivku smíchejte s nakrájenou zeleninou a rozprostřete na salátovou směs.

4) Uvařené (a oloupané, pokud jste je vařili se slupkou) brambory, červenou řepu, mrkev a pečenou dýni nakrájejte na plátky silné asi 1/2 cm. Vykrájejte z nich vykrajovátkem hvězdičky. Nespotebované odřezky smíchejte dohromady a položte na talíř se salátem a zeleninou.

5) Zeleninové hvězdičky pokladte na povrch, pokapejte balsamikem, posypte dýňovými semínky a mandlovými lupínky. Z chleba také z něj vykrojte hvězdičky, opečte je do křupava na másle a těsně před podáváním je položte na salát.

NĚCO NAVÍC: Do salátu můžete přidat i hvězdičky vykrajované z oblíbeného plátkového sýra.

Zdroj: apetitonline.cz

Bezlepkové podkovičky

Ingredience: těsto - 1 ks vejce, 16 dkg másla, 8 dkg cukru moučka, 24 dkg bezlepkové mouky. Krém - 12 dkg másla, 12 dkg cukru moučka, 5 dkg vlašských ořechů. Na ozdobu - 25 ml vody, 13 dkg cukru moučka, 13 dkg sušeného mléka, 1 ks čokoládové polevy, 13 kapek mandlové tresti.

Z bezlepkové mouky, másla, rozklepnutého vejce a cukru moučka vypracujeme vláčné těsto, které zabalíme do folie a necháme v chladničce odpočinout asi 2 hodiny. Těsto rozválíme na pomoučněném vále a vykrajujeme z něj podkovičky, které pokládáme na plech vyložený pečicím papírem. Pečeme asi 13 minut ve vyhřáté troubě při 170 °C. Upečené cukroví necháme vychladnout na plechu, pak opatrně sundáme.

Než podkovičky vychladnou, připravíme si krém. Utreme změkklé máslo s cukrem moučka do pěny a nakonec přidáme mleté vlašské ořechy. Hotovým krémem slepujeme podkovičky. Nakonec uděláme marcipánovou hmotu na ozdobu. Sušené mléko, cukr moučka, vodu a mandlovou trest vypracujeme na hmotu. Kousek hmoty obarvíme červeným potravinářským barvivem a uděláme z něj kytičky. Další kousek obarvíme zeleným barvivem a uděláme z něj lístky. Ze zbylého bílého marcipánu vyválíme mezi dvěma foliemi slabý plát, z kterého vykrajíme podkovičky a pokládáme je a přimáčkeme na slepené cukroví. Konce podkoviček namočíme v čokoládové polevě a po zaschnutí ozdobíme červenými kytičkami a zelenými lístky.

Bezlepkové podkovičky pro štěstí budou krásnou a chutnou ozdobou vánočního stolu.

Zdroj: vareni.cz

Jak je to s máslem

Čerstvé máslo

Čerstvé máslo může být na českých pultech pouze 20 dní od data, kdy bylo vyrobeno. Tuto informaci byste měli najít na obale másla společně s informací, že se jedná o čerstvé máslo. Obecně však lze říci, že čerstvé máslo ve velkých obchodech a supermarketech najdete spíš výjimečně. Jeho výrobě a prodeji se věnují spíš farmáři a prodejny zdravé výživy.

Stolní máslo

Naopak stolní máslo najdete v každém obchodě. Je to máslo, které bylo skladováno déle než 20 dní, ovšem ne déle než jeden rok, a to při teplotě -18°C. Od data vyndání z mrazirenského skladu se pak smí stolní máslo prodávat maximálně 20 dní (stejně jako čerstvé máslo). Na obale másla to poznáte tak, že je většinou uvedeno datum výroby a zároveň datum vyskladnění ze skladu.

DIA cukroví z ovesných vloček

Na recept budeme potřebovat: 300 g jemných ovesných vloček, 150 g másla, 120 g fruktózy, 20 g kakaa, 3 vejce.

Máslo ušleháme do pěny, přidáme k němu žloutky a 40 g fruktózy. Dále pak zvlášť vyšleháme z bílků tuhý sníh se zbytkem fruktózy. Obě směsi promícháme a přidáme vločky a kakao. Ze směsi tvoříme lžičkou kopečky, které umístíme na plech vyložený pečicím papírem, dostatečně daleko od sebe. Cukroví pečeme na 180°C do zlatova.

Vánoční celerový salát

Ingredience: 2 lžíce octa, 3 ks cibule, 1 ks celeru, 1 l vody, 4 lžíce olivového oleje, 4 lžíce citronové šťávy podle chuti, sůl, mletý černý pepř.

Celer očistíme a nastroháme na tenké plátky (1-2 mm). Vodu okyselenou octem uvedeme do varu, když se vaří, vložíme do ní asi pětinu nastrohaného celeru. Vaříme do změknutí (musíme ochutnat), vyjmeme a vaříme další část, dokud neuvaříme všechny celer. V případě potřeby doléváme vodu i ocet. Cibuli oloupeme a nakrájíme nadrobno. Uvařený celer mezitím skládáme do mísy - vrstvička celeru, posolíme, popepříme, zakapeme citronem a olivovým olejem (babička dávala obyčejný slunečnicový, záleží na chuti), posypeme nakrájenou cibulí. Skládáme postupně, dokud mísu nenaplníme a nespotřebujeme všechny celer. Zalijeme několika lžicemi vývaru z vaření celeru, zatížíme a dáme vychladnout.

Potom salát skladujeme v lednici, musíme jej nechat odležet alespoň 3 dny. Po rozložení vyklopíme a můžeme krájet na dílky jako dort. Vánoční celerový salát podáváme podle chuti k různým příležitostem.

Tvarohovokakaové řezy tzv. fešácké od Helenky

Fešácký tvarohový koláč. Znáte ho? Pokud ne, nejvyšší čas se seznámit. Jedná se o kakaovotvarohovou buchtu na plech. Na internetu koluje řada receptů. Bezlepkovou verzi s Fialovou Advení nazkoušela Helenka. Vynikající, nadýchaný a vláčný moučník. Jeho příprava je rychlá a výsledek efektivní. Vřele doporučujeme. Do tohoto „fešáka“ se s chutí zakousne každá, teda co to píš, každý přeci!

Ingredience 2 hrnky Bezlepkové směsi pro přípravu třeňého a litého těsta na sladké pečivo BAKE A CAKE (tzv. FIALOVÁ) 1 hrnek cukru krystal 1 kypřicí prášek do pečiva 2 lžíce kakaa 1 hrnek mléka ¼ hrnku oleje 2 vejce, na tvarohovou směs 2 tvarohy (vaničky po 250 g) 2 vejce 1 vanilkový cukr 1 vanilkový práškový pudink cukr dle chuti dále budeme potřebovat střední plech s vyšším okrajem pečicí papír.

Nejdříve si připravíme tvarohovou směs. Tvaroh rozmícháme, přidáme vejce, vanilkový cukr, pudinkový prášek, cukr dle chuti a vyšleháme dohladka. Nyní si připravíme těsto. Směs BAKE A CAKE (tzv. FIALOVOU) smícháme s kypřicím práškem, kakaem a cukrem. Přidáme mléko, olej a vejce. Důkladně smícháme, vznikne nám hnědé těsto. Na plech vyložený pečicím papírem nalijeme většinu hnědého těsta. Zhruba jednu čtvrtinu si ponecháme stranou. Na hnědé těsto na plechu pak rovnoměrně rozlijeme tvarohovou směs a na ni „cik cak“ zbytek hnědého těsta. Otočíme lžicí a ještě s ní můžeme udělat do těsta „cik cak“ několik „čmáranců“. Pečeme v troubě

vyhřáté na 180 °C cca 45 minut.

To, že je „fešák“ hotový, zkontrolujeme známým testem špejlí. Zapícheme ji do středu, a když ji vytáhneme suchou, máme hotovo. Krájíme až po vychladnutí.

Ukázka práce dětí z vánočního tvoření, které se konalo v úterý 10. prosince v zasedací místnosti obecního úřadu.

Foto Antonín Marinov

Květy Vánoc

Vánoční atmosféru vykouzlí nejen cukroví, koledy, vůně koření nebo trpytivé ozdoby. Milovníky květin potěší také sváteční květiny, například pryšec čili vánoční hvězda, brambořík, vánoční kaktus a cesmína.

V adventním období jsou tyto květiny v každém květinářství a mnohé zahrádky si je umí vypěstovat samy. Právě o zimním slunovratu se vybarví listy vánoční hvězdy, pokud je k tomu přimějeme zatemňováním, tedy umělým zkrácením dne (již od poloviny října je třeba rostlině dopřát noc trvající 12 hodin).

Vánoční hvězda pochází ze Střední Ameriky a ve své domovině má vzhled keře jako u nás šerík. V obchodech můžeme obdivovat kromě červených listů méně obvyklé barvy - sněhově bílé, krémové, růžové i vícebarevné. Hvězdy jsou citlivé vůči chladu, nesmí stát u okna, kde se větrá. Může shodit listy a chrádnout. Nesmí proschnout, zaléváme je vlažnou vodou do podmisky. Kytku není třeba hned přesazovat. Stačí vložit květináč do barevného obalu podle vkusu a přesadit až na jaře.

Brambořík je pokojová ale zároveň chladnomilná květina. Zatímco vánoční hvězda ozdobí teplý pokoj, brambořík zkrášlí okna méně vytopených místností a chodeb. Pěstují se různé velikosti od miniaturních 10 cm do vysokých, po velkokvěté kultivary 30 cm vysoké a široké, s květy bílými, růžovými, vínovými, zkadeřenými, plnými... Pokud jim dopřejeme vhodné místo, budou kvést až do jara. Pokojové bramboříky jsou vyšlechtěné z bramboříku perského, který

roste v lesích východního Středozeří. Květiny nikdy nezaléváme přímo na hlízu nebo do středu rostliny, abychom nepodpořili rozvoj houbových chorob.

Vánoční kaktus dovede o vánocích vykouzlit vodopády květů. Pochází z tropických pralesů Střední a Jižní Ameriky. Díky šlechtění kvete nejen růžově, ale i bílé, žlutě, karmínově či vícebarevně. Vánoční kaktus potřebuje před svátky odpočinek v chladnější místnosti, přičemž mu stačí minimální zalivka. V chladu by měl pobývat nejmenší po dobu dvou týdnů. Do tepla ho přesunujeme postupně, nejlépe v momentě, kdy jsou poupátka jen asi 1-2 mm malá a pevně zavinitá, aby rostlina neshodila. Kaktusy jsou také citlivé na změnu prostředí, proto je v době nakvétání třeba jen otáčet, natož přenášet z místa na místo. Nalévající se poupata mají sklon opadávat.

K tradičním symbolům Vánoc patří cesmína ostrolistá. Její ostnaté tmavě zelené listy zdobené sytě červenými bobulemi se využívají při výrobě vánoční výzdoby - pozor však, plody jsou sice krásné, ale také jedovaté. Cesmína se tradičně pěstuje na Britských ostrovech, kde zdobí téměř každý park.

Závěrem přeji všem čtenářům Devítky pohodový Advent, klidné vánoční svátky a k vánoční atmosféře ať Vám přispějí květy Vánoc. Zároveň přeji hodně zdraví a splněných přání v novém roce 2025.

S úctou

Katka Maurerová

Snad není domácností, kde by se před Vánoci nedělal velký úklid. Ten shon nikdy nepochopí domácí mazlíčci, a tak vezmou za vědek každým nouzovým úkrytem, byť by to bylo třeba umyvadlo.

Foto Karolína Mahlová

Silvestrovský vtípek

Naše redakce zjistila pravý důvod zavedení autobusové linky Hanušovice, žst. – Žleb - Vojtíškovo - Podleší - Mala Morava - Vysoký Potok - Zlatý Potok - Červený Potok - Králíky aut. st. Každý nad tím kroutí hlavou. Jet z Hanušovic do Králíků 85 minut, má to logiku?

Z Olomouckého i Pardubického kraje unikly zprávy, že na spoji bude zaveden pilotní projekt BUS-NÁKUP. Bude se jednat o takovou zásilkovou službu na nákup potravin. Na každé zastávce dají lidé řidiči seznam nákupu a telefonní číslo. Když vše nakoupí, tak řidič pošle SMS kdy přijede na zastávku, aby tam zákazník čekal.

Kraje očekávají, že tuto službu využijí hlavně důchodci.

Petr Mahel

Německá spojka z Dolní Lipky sloužila jen za války

Dnešní Zaniklé trať nás zavedou na pomezí Orlických hor a Králického Sněžníku k traťové spojnici, kterou postavili Němci v roce 1939, aby urychlili spojení mezi Vratislaví a Šumperkem. Půl kilometru kolejí ovšem zůstalo v provozu jen do konce války. Zamíříme na úsek Dolní Lipka – Międzyzlesie.

Naším dnešním revírem bude Mladkovské sedlo, dávná spojnice mezi Českem a Pruskem (dnes Polskem). Odněpaměti tudy vedla obchodní stezka, po Prusko-rakouské válce se obě země dohodly na zřízení železničního spojení.

Souboj o koncesi na rakouské straně vyhrála Rakouská severozápadní dráha. Do Lichkova, na

dohled od hranic, dovedla koleje z Letohradu 14. ledna 1874. Ve stejný den byla zprovozněna také tři kilometry dlouhá trať, která Lichkov spojovala s Dolní Lipkou na Moravské pohraniční dráze.

Odbočka byla těsně před hranicí, do Lichkova používaly obě tratě společnou kolej. V roce 1936 se ale vzhledem ke zvýšené nákladní dopravě, kterou vyvolalo budování československého opevnění na Králicku, stanice Lichkov rozšířila a trať do Německa a do Dolní Lipky získaly vlastní kolej.

Už po Mnichovské dohodě se situace v pohraničí změnila, ČSD nahradily Říšské dráhy. Ty také hned začaly řešit, jak posílat vlaky z Breslau

(dnešní Vratislav) do Šumperka bez úvratí v Lichkově. Projektanti vymysleli vznik trianglu v prostoru bývalé státní hranice.

Stavět se začalo na jaře 1939, zhruba pět set metrů dlouhá spojka byla hotova během několika měsíců. Němci museli vyhloubit poměrně hluboký zářez, postavit jeden ocelový most a také budovy odboček Adler (Orlice) na českém území a Bobischau na německé straně.

Přímé spojení mezi stanicemi Mittelwalde (dnes Międzyzlesie – Mezilesí) začaly okamžitě využívat jak nákladní, tak osobní vlaky. Význam spojky se začátkem války ještě vzrostl. Osobnímu vlaku to z Mezilesí do Dolní Lipky trvalo pouhých 13 minut.

Po druhé světové válce přišly další změny, německé území připadlo Polsku a přeshraniční doprava byla do Mezilesí zastavena. Z Lichkova dočasně, z Dolní Lipky definitivně. Konkrétní informace ale neexistují, staniční kroniky Lichkova ani Dolní Lipky se o spojnici po válce už nezmiňují. Podle všeho byla kolej zrušena a snesena kolem roku 1947.

Zdroj: idnes.cz

Ach ty názvy

Jak se jmenují stanice v různých jazycích?

Lichkov (česky) – Lichtenau (německy)

Dolní Lipka (česky) – Nieder Lipka (německy)

Międzyzlesie (polsky) – Mezilesí (česky) – Mittelwalde (německy)

Wrocław (polsky) – Vratislav (česky) – Breslau (německy)

Těleso traťové spojky zachycené na snímku z roku 2003.

Foto Aleš Filip

Spolufinancováno
Evropskou unií

STÁTNÍ FOND
ZIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Malá Morava – posilový zdroj vody na p.č.812/102 v k.ú. Podlesí- město

Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií.

Cílem projektu je realizace hydrogeologického průzkumného vrtu a jeho napojení do vodovodní sítě.

Termín realizace projektu: 11/2022 – 12/2024

Energetické
úspory

Obnovitelné
zdroje energie

Adaptace na
změnu klimatu

Vodovody
a kanalizace

Oběhové
hospodářství

Příroda
a znečištění

Běh Billiho Toma 2024

Vítězové běhu Billiho Toma, který se konal 9. listopadu. Foto Kamila Tóthová

Ani dohrávky nepřinesly postup v tabulce

Fotbalisté našeho Sokola se celou podzimní část III. třídy okresního přeboru, v tzv. 9. Lize, trápili. Jediné dva body nestačily na víc, než poslední místo v tabulce.

Přesto nad našimi kluky nelámejme hůl. Jistě z neúspěchu vyvodí závěry, zlepší výkon či získají výraznější posily a nám fanouškům, kteří jim stále držíme pěsti, přinesou i nějaké to vítězství nad jinak silnějšími soupeři.

Toto jsou poslední tři utkání podzimní části:

Sokol Brníčko – Sokol Malá Morava 7:0 (3:0)

Odehráno 19. 10. od 14:30 hod., branky: Dmytro Tsybulevskij, Radim Polášek (4), Jaroslav Benešovský, Oleh Sapalov. Rozhodčí: Antonín Kupka – Tomáš Chodura, Milan Jarman, 45 diváků.

Sokol Malá Morava – SK Petrov-Sobotín 1:2 (0:0, pen. 3:4)

Odehráno 26. 10. od 14:30 hod., branky: Matěj Ščambura – František Šikl. Rozhodčí: Ludvík Žák, 50 diváků.

FC Rovensko – Sokol Malá Morava 4:3 (3:0)

Odehráno 2. 11. od 14:00 hod., branky: Patrik Vaňourek, Petr Unzeitig (2), Marcel Mareš – Milan Gallo, Čestmír Jaroš, Petr Ceh. Rozhodčí: Stanislav Kubíček – Miroslav Navrátil, 45 diváků.

Sokol Malá Morava – Sokol Jestřebí 1:5 (1:3)

Odehráno 9. 11. od 13:30 hod., branky: Vladimír Marčan – Lukáš Mička, František Marada (2), Martin Sládek, David Kondler. Rozhodčí Milan Janků, 40 diváků.

Úplná tabulka podzimní části soutěže:

1. Sokol Lesnice „B“	11	9	0	2	38:11	26
2. FK Úsov	11	8	0	3	40:13	25
3. Tatran Moravičany	11	8	0	3	37:19	23
4. Celtic Libivá	11	8	0	3	34:26	23
5. FK Hanušovice	11	7	0	4	42:23	20
6. Sokol Hradišín	11	7	0	4	17:14	19
7. Sokol Jestřebí	11	5	0	6	27:19	18
8. SK Petrov-Sobotín	11	6	0	5	20:24	16
9. TJ Libina „B“	11	4	0	7	20:37	12
10. Sokol Brníčko	11	3	0	8	20:33	10
11. FC Rovensko	11	1	0	10	15:45	4
12. Sokol Malá Morava	11	0	0	11	13:59	2

Fotbalisté Sokola Malá Morava bilancovali

Dne 15. listopadu se konala výroční schůze Sokola Malá Morava, kde jsme se nejvíce věnovali hlavnímu problému s výkonností mužstva po odchodech několika hráčů.

Bohužel dnešní doba dlouhodobě nepřeje týmům na vesnicích, kde se těžko hledají nové tváře, když se mladí stěhují do měst, nebo nemají zájem o fotbal jako takový. Nejspíše časy, kdy se řeklo ve tři na hřišti a sešlo se deset dětí, už jsou bohužel nadobro pryč.

Chtěli bychom se omluvit všem fanouškům, kteří nás podporují, ale my jsme nebyli schopni odměnit podporu postavením v tabulce. Přes zimu chceme provést několik změn, zlánařit pár posil, abychom na jaře ukázali, že si zasloužíme hrát v III. třídě.

Přejeme všem krásné Vánoce, hodně zdraví do nového roku a věříme, že v roce 2025 přinese místní fotbal fanouškům a sponzorům více radosti.

Petr Ceh
Sokol Malá Morava

